

Gam Kudum

Gam gam kudum kudum

Okate pusim calak' kan?

Jhuri halain' calak' kan,

Okortam Jhur.i do?

Mi~hu~ge coe lebet' ra.put'ket',

Cedak' mi~hu~m lebet' ra.put'ket'?

Ga.ige co bae towayet',

Cedak' ga.i bam towayet'?

Gha~sge co ban' gha~sok' kan,

Cedak' gha~s bam gha~sok' kan?

Dak'ge co bae dak'et',

Cedak' dak' bam dak'et'?

Ro~t.e~ge co bako rak'et',

Cedak' Ro~t.e~ bape rak'et'?

Bin'ge co ko jomet'le.

Alege majan, alege kedok'

Kir.a.t' kor.yot'.

Pe_a Phuḷ Ar Bidhi Bidha_ nta

Mit't_an' nan'grahare pe_ ho_r_ko tahe~_kana, ado_ onko pe_ne_ ho_r_ mit' dinko kumit_iket'a, ban'ma, Abo do_ mit' mut_ha_ngeabon, ado_ mabon phulok'a. Ado_ onko mit' ja_t do_ bako tahe~_kana, mit' do_ sodago_rren ho_po_n, mit' do_ rajren ho_po_n, ar mit' do_ madhaeren ho_po_n. Ado_ phulko pataoket'a; ado_ tahe_n tahe_nte mit' dinko bundisket'a. Delabon calak'a bideste, ar disombon n'e_l a_guia. Ado_ tabe_n, kha_ja_r_iko sajaoket'a ho_rte jo_m la_git'; ado_ pe_ne_ ho_r_ge sado_mre de_c'kate bidesko od_okena. Calak' calak'te mit't_e_c' uirni birko n'amket'a, ado_ a_yubok' kan ia_teko me_nket'a, Ma phul, noa birregebon gitic' anigak'a; e_nte nit do_ bela ho~_ba_nugic'a, okatebon calak'a? Ado_ onako nit_ante sado_m khon phe_d_ente sado_m do_ akoak' jan'gareko to_lket'koa, arko gitic'ena. Ja_pit'ket'akin bar ho_r_ do_, me_nkhan sodago_rren ho_po_n do_ bae ja_pit' akat'a, thir akanae, bae ro_r_ bar_ayet'a. Ado_ oka khon co_n' Bidhi ar Bidha_nta o_nd_e_kin he_c'ena, arkin ten'goyena. Ado_ Bidha_ntae me_nket'a, Bidhiye metae kana, Henda Bidhi, Noko do_ bhala okaren ho_r_ kanako? Unre Bidhiye me_nket'a, Noko do_ disom n'e_lko od_ok akana. Ado_ Bidhi arho~_e me_nket'a, Noko mo_to_ren mit' ho_r_ menaea, uni madhae ho_po_n do_ na~ha~k' a_d_i uta_r mu~hi~n menak'taea. Ado_ Bidha_ntae me_nket'a, Acha Bidhi, mase_ la_ia_n'me, cet' cet' mu~hi~n menak'taea?

Unre Bidhi la_la_iye po_rto_nket'a, madhae ho_po_n rean', Nui sado_m jan'gareye to_l akadea; nui sado_m ja~ha~ lekae da_r_le khan do_e a_tkirea na~ha~k', ado_ okare jo_l panko jo_ma, unre na~ha~k' na_nd_rire suiteye pa_t_ik'a, ado_e gujuk'a. Ado_ unre Bidha_ntae kulikedea, Acha Bidhi, cet'e cekale khan ona mu~hi~n khon do_e ban'caokok'a? Ado_ Bidhiye me_nket'a, Unian' jo_l pan dosra ho_r_kin jo_mle khan e_nd_e_khan do_e ban'caok'gea. Ar mit' mu~hi~n do_ noa kana, calak' calak'te mit' jaegare na~ha~k' mit't_an' maran' uta_r pulko n'ama, ona latarteko paromok'a na~ha~k', ado_ ona pul do_ dhasao go_do_k'a; ado_e go_c' uta_rok'a. Ona ho~_ Bidha_ntae kuli rua_r_kedea, Acha Bidhi, cet'e cekale khan ona mu~hi~n khon do_e ban'caokok'a? Ado_ Bidhiye me_nket'a, Judi ac' laha sado_me kamsaole

khan khub a~t., to_be_khan do_e ban'caokok'gea; ado_ina mit' mu~hi~n calaoena. Ar mit' mu~hi~n do_noa kana. Mit't.an' urni birre na~ha~k'ko n'ir apat'a, ado_unre rakas na~ha~k'e jo_mea.

Unre ho~_ Bidha.ntae me_nket'a, Ado_Bidhi, acha, ona mu~hi~n khon do_cet' lekateye ban'caokok'a, mase_bhala la.ia.n'me. Ado_arho~_ Bidhi la.la.iye po_rto_nket'a, ban'ima, uni rakasren ho_po_nera menaea; uni sa~oteye gatelen khan unigeye okokea. Saname la.i muca.t'ket'a, arkin calaoena. Khange sodago_rren ho_po_n do_ unkin Bidhi ar Bidha.nta rean' sanam kathae an'jo_mket'a, ar unkin ma gitic'ge menak'kina, ban'kin disa.yet'a; ado_an'ga marsalena, ado_ko mohnd.ayena. Khange thor.a sa.n'gin'ko se_nen khange a.d.i a~t. belayena; ado_jo_l pan jo_m la.git' apan a.pin tabe_nko, kha.ja.r.ikoko rar.aket'a. Ado_sodago_r ren ho_po_n Bidhiak' katha lekateye me_nket'a, E_phul, de_n amak' tabe_n ar kha.ja.r.i do_in'in' jo_ma, ar in'ak' tabe_n ar kha.ja.r.i do_am jo_m talan'me. Ado_onako onkaket'a, ado_sa.rige ina. mu~hi~n khon do_e paro_mena. Ado_arho~_ jo_m bar.a kateko calaoena, ado_mit' t.hen maran' uta.r sakho_ko n'amket'a; ado_unre ho~_ sodago_rren ho_po_ne me_nket'a, E_phul, ma am do_a.d.i a~t. jo_rkate sado_m kamsaem, ar ma lahak'me.

Ado_kathae onkage sado_me lahakedea; ado_a.d.i jo_rkate sado_me kamsaokedea, ado_ko paro_mena. Ina. mu~hi~n khon do_e ban'caoena. Ado_arho~_ko calao idiyena; ado_mit't.an' maran' uta.r urni birko n'amket'a, ado_ko n'ir apat'ena. Ado_madhae ho_po_n do_e me_noana, O_ko_e tora ato se_nin' calak'a, ar jo_mak'kon' ko_e bar.ako. Ado_calak' calak'te ona urni birrege rakas ren ra.ni mundil t.hengeye calaoena. Ado_rakas ar rakas ren ra.ni do_ban'kin tahe~_kana, sendrakin se_nlena; ado_ona takrege uni ho~_e se_n se_t.e.rena. Ado_rakasren ho_po_nera do_e od.okena, madhae ho_po_n do_e me_nket'a, De_n go_ayo, ko_e ima.n'me. Ado_uni rakas ho_po_nera do_e me_nket'a, ko_e do_ba.n' emam kana; ma dur.up'lenme. Ado_madhae ho_po_ne me_nket'a, Ban', ba.n' dur.up' kana a.d.i gha.r.i do_, ban'khan rakas na~ha~k' he_c'kateye jo_men'a. Ado_e me_nket'a, Ban' rakas t.hen do_o_ho_n' jo_m ocomea; e_nte in' do_am gha.rdi ja~wa~e do_ho_men' me_net'a. Ado_ona katha an'jo_m kate madhae ho_po_n a.d.iye landaket'a; e_nte uni kur.i a.d.i mo~n'j kur.igeye tahe~_kana, ar madhaeren ho_po_n

ho~_dusa_n do_ bae tahe~_kana, uni ho~_ bes mo~_n'jgeye tahe~_kana.

01 ton'gek'a-

Tuma_l:Santal Folk Tales

Sika_ria_ Ar Ta_rup' ak' Golpo

Mit'din mit't_en birre ta_rup'e a_cur bar_aekan tahe~kana. Ina_ oktere sika_ria_ ho~ uni ta_rup'e guliyea mente tayom tayomte a_cur bar_ae kan tahe~kana. Mit' jokhen ta_rup' doe tenigo got'ena. Uni doe at_kar n'amkeda okoe con' ja_nic' ac' tayomte hijuk' kana. Ina_ okterege sika_ria_ ho~e hudiskeda, noa kangea mit't_en a_t ta_rup' guli reak'. Sika_ria_ do ta_rup'e guli kedea ar ta_rup' do ona guli sad_e an'jomte botorte ria_k' ria_k'e da_r_keda. Sika_ria_ ho~ ta_rup' tayomte da_da_r_e dhura_uena.

Mit' okte sika_ria_ doe ten'goyena ar ta_rup'e sendra bar_akedea. Unre ta_rup' do dare danan're oko akan tahe~kana. Sika_ria_ do ta_rup' bae n'el n'amledea menkhan ta_rup' do sika_ria_i n'el n'amkedete uniak' tarenre don dec'ena. Khange uni sika_ria_ hor_ do botorte bogete tharbasaoena. Ado ta_rup'e metaekana, "Botorenam? in'em guliye din' tahe~kan jokhen nonkage in' ho~n' botorlena. In' do ba_n' goc'mea. Menkhan katha ema_n'me, tis ho~ ar et_ak' janwarko bam goc'koa, end_ekhan am ho~n' ika_kama. Sulukte ale ho~ jin'gi khemao reak' a_rda_ri menak'talea". Sika_ria_ do ac'ak' bhule bujha_ukeda ar ta_rup'e metadea, "ka_i akada_n' gate, ika_ka_n'me bar_e". Ado ta_rup'e menkeda, "ma nitge amak' or_ak'te rua_r_ calak'me. Khange sika_ria_ do or_ak'e rua_r_ calaoena.

JOBA

Raban' okte kuhr.a. eset' akan setak'. Sin' marsalge reho~ cet' ho~ ban' n'elok'kan tahe~na. Manwa jion jin'igi ho~ onkage kuhr.a. ar n'utte eset' akana. Dha.rtire tina.k' manwa! Okoe okare con', ren'gec' tetan', duk-kost.o, ar ho~ do jiwi ka.his teko gitic' bar.a akana. Ka.i ar haron kost.o talate okoe do suluk jin'igiko sendra jon' kana.

Phul en'gat Joba do maran' ajar reye par.a.o akana, ar pasec' bae ban'caok'a d.aktare meneda uni do haspatalre idi a.d.i ja.rur.a. Menkhan Phul do ren'gec' gidra., Phulak' umer do 10 serma gan hoyok' kana. Ac' ar ac' ayo chad.a gharon'jre okoe ho~ ba.nuk'koa. Phul en'gat Joba do geran'et' salak' Phule hohoadea, Okare bit.i Phul! Phulak' me~t'kin do me~t' dak'te pe~re~-pe~r.e~yentaea. Uni do n'ir calaokate ayoak' bohok' t.hene dur.up'ena. Hasote Jobawak' na.nd.ri do rohor.ok' kantaea. Geran'teye meneda bit.i in' do ar pasec' ba.n' ban'caok'a, ar ba.n' sahao dar.eak' kana, a.d.i kost.on' n'ameda, calao paromen jin'igi reak' suk thor.a ho~ jiwi rar.ec' bae em dar.ea.n' kana, t.aka poesa jogar. jok'ton thor.a ho~ ba.n' kurumut.uleda. Darakan jin'igi reak' katha thor.a ho~ ba.n' uiha.r lega leda, ona kha.tir begor ran rehet'te gujuk' lagaoa.n' kana.

Phulak' me~t' dak' do johakin cetante a.tu phed.ok' kana, ina. tayom Joba do ac'ak' kur.i umer reak' katha la.iye ehop'ena, In'ak' tinre 18 serma umer un okte mit't.en kor.a in' dula.r. ledea, ar uni ho~ in'e dula.r.in' menteye kathawadin' tahe~kana. Gujuk' ha.bic' a.lin'ak' dula.r. do ban' topagok'a mentelin' ekrar.lena. Ona kha.tirte a.lin'ak' dula.r. do a.d.i kha.ndri ha.bic' calaolena. Ar onkate mit' okte in'ak' hor.more a.lin'ak' dula.r. poha do sagenlena. Tinre uni lalocia.i (okoe do in'e dula.r.edin') bad.ae n'amkeda, un okte khonge uniak' jahan hudis se khoj-khobor ba.n' n'am ket' khan a.d.i a~t.ko d.am-d.ahe keda. In' ia.te nana-parkan katha roror.ko ehop'ena, in' do onako katha joto sahao kate mit't.en ne hor. leka ban'caok'in' kurumut.u keda. In'ak' hor.more oka dula.r. reak' poha sagenen, ona

reak' d,og ban' t,un'ga,c' kate jotonten' hara ocowada. Ar ona n'el kate ato or,ak'ren hor,ko meneda Joba do bidhua, teye gidra,wana, Nui gidra,ren apat se baba do ba,nuia.

Joba do arho~ cet'ko co roror,e menleda menkhan kor,am haso teye thir hapeyena. Phul do ac' en'gat arho~ rane n'u oco kede. Mit' gha,r,i tayom Phul do arho~ la,la,ye ehop'ena, menkhan in'in' menkea nui gidra,ren apat do menaegea, Apat chad,a kate jahae kur,i hopon gidra,ko janamkoa noa do tis ho~ ba,n' n'elakawana se ba,n' an'jom akada. Noa sa~otaren hor,ko cekate bako an'goceda je, eken kur,i hopon do ac'te gidra, bae janam dar,eaea mente. Noa sa~ota kor,a hoponko nonkan ka,i karonte kur,i hopon ko leka sa,ja,i bako emako kana? Abo kur,i hopon hoto bon hor, kana. Aboak' hor,mo redo cet' onkoak' leka arak' ma~ya~m do ban' a,tuk' kana? Dha,rtire kor,a hopon ar kur,i hopon mit' t,ha,i reko hara buruk' kana, mit' celan' reak' isin daka-utuko jom n'ueda un redo cedak' jahan begar ban' taken kana. Jahan karonte kur,i hoponko thor,ako ka,ile khan noa sa~ota ika, ban' emkate ko sa,ja,iyet'ko kana. Ar kor,a hoponko kur,i hoponko khon ba,r,tiko ka,ile reho~ noa sa~ota ika,i emako kana. Tar,am tuluc' cet' hor, do bako tohot' se len'jet' bhinda,r,ok'gea? Ona kha,trite cet' onko do ona losot' regeko jobekok' kana?

Mit't,en kombr,o n'u bhuta,r, kor,a hopon sa~otaren hor, banar ti tia,r kateko or samr,aoede kana, ar a,d,i joton teko apnarede kana, menkhan kur,i hopon kodo mit' din reak' ka,i karonte onkoak' bohok're senigel anigrako up'eda, noako katha an'jomte Phul do bohok' a,curentaea are adisa,yen teye bhinda,r,ena.

Mit' t, en Hud, in' Kor, a Gidra, wak' Golpo

Mit' atore mit't,en kor,a gidra,i tahe~kana. Ado, uniak' pe serma

janam ma~ha~re go_r.o_mtet' bud_hi do_mit't.en chatar sandese emadea. Ona chatar re do_lil ron'g ar mon'jge naksa tahe~kana. Uni kor_a gidra do_ona chatar a.d.i kajake kusiak'kan tahe~kana. Jao hilok'ge uni gidra do_ona chatare n'elet' tahe~kana ar ja~ha~tege calak' ona do_e so_n'ge toraea. Tinre ac' gogo sa~ote ha.t.ia. se phoot_bal khila.d. n'en'ele calak' onte ho~e idi toraea.

Mit' din uni gidra do_ac' go_go_tho_r.a ka.mi emadea ar dokan kho_n a.lu a.gui metadea. Dokandar do_mit't.en kago_j be_g re a.lu bhoraodea ar or.ak' idi metadea. Khange uni gidra do_len'ga tite a.lu be_g ar jojom tite do_chatare sap'keda. Ackage a.lu be_g do_or.ec'ena ar got.ae taral basal n'urena. Ona n'elte uni kor_a gidra do_khuba a.r.isena. Ado_cet'e cekaea? Adepase got.ae koyok' a.curkeda. Menkhan okoege bae n'el na'mlet'koa. Ina.kate dokan sec'e koyok'ket're dokandar ho~ dokane bo_ndo_akada. Or.ak' sec'e koyok'ket're ona ho~ pharakrege menak'a. Ado_cekate ona a.lui a.guia? Onate a.d.i bhabnare par.aena. Tho_r.a gha.r.ic' tayom ac'ak' chatar n'elte disa. hec'adea. Ona chatare ult.a.ukeda ar onare jo_to_a.lui bhoraokeda. Ina.kate ba.i ba.ite or.ak' sec'e mohnd.ayena. Tinre or.ak'e tiok'keda ado_kikia.uate ac' go_go_e metadea, n'elme go_in'ak' nawa a.lu be_g. Ado_uniak' ka.mi n'elte ac' go_go_ar go_r.o_mtet' bud_hi do_kin landakeda. Menkhan uni do_calak gidra.i tahe~kana, uni bhitrire cekate nonka hudis cinta. hec'adea?

Sikha.una: *Bud tahe~ntam khan ar kurumut.urem tahe~n khan, okat.ak' ka.mirege bam at.kaok'a.*

Bulbuliak' Nawa Jion

Bulbuli doe jita.uen! Uni ho~ ja~wa~e or.ak're sulukte gharon'je bandhao dar.ekea, menkhan bae dar.eada, uniak' bha.g do bae gor.owadea, molon're ona do ban' sahao lentaea. A.uri Isa.iok're Bulbuli do santal somajrenge mit' kor_a sa~o kha.tir tahe~kantaeta,

unkin do mo~r.e~ serma gan metak' me uni oka do mo~r.e~ kelas re ar Mon'gol do eae kelas re kin tahe~kan, un khonge dula.r. do ehop'len ta.kina. Pa.hil do Iskul horre n'apam, thor.a landa, mit' bar kukli, a.i Bulbuli cet' leka menama? Ka.t.ic' mon'j at.kar, ona tayom do kha.ndri dula.r..

Dula.r.te aema lekan hudis ko jhijok'a Menkhan, Bayard Teilore meneda, "Manot khon do dula.r. bhagea". Ar ho~ John hei Ude meneda, "Kha.ndri dula.r. redo ja~ha~n okoak' ba.nuk'a". Menkhan nacar ia.te are kelas pas tayom Bulbuliak' ar olok' par.haok' do ban' hoelentaea, kaje tege Iskul calak' doe ba.gikedada. Ente arho~ uniren barea kur.i boeha do hae Iskul rekin par.haok'kan tahe~kana. Uni do onate pa.t. ka.mi kate gharon'jre gor.oe emeda. T.hik ona okterege Isa.i dhoromren hapr.am kodo onko ato hec'kate dhorom porcarko ehop'ena, Porcar hapr.am koak' katha an'jom kate ra.ska. salak' Bulbuli ho~ et.ak' ko sa~otey isa.i. Ona bhitrirete unkinak' bapla reak' katha hoyok'kan tahe~kana, menkhan Isa.i hoyen tayom tinre Mon'gol ac' Gogo Baba Bulbuliak' Isa.iok' kin an'jomket' khan Bulbuli ba.bu mente atan'e do ba.kin kusilena, bickom et.ak're ba.hu n'amkin got.akeda.

Mon'gol ho~ ac' gogo baba ta.kine metak'kina. judi baplak' khan Bulbuligen' baplayea, ar ban' khan do ban'. Menkhan noa katha do Bulbuli t.hen do ban' set.erlena, eken Mon'gol en'gat je, Isa.i kur.i ba.hu mente bae atan'ko ina.ge, onkate amdaj pe pon cando paromena unkin talare ja~ha~n jopor.ao do ba.nuk'a, onate kathareko mena "Okoyem dula.r.ea uni do alom n'el hir.in'ea", Bon'kim Chandroak' noa katha do Mon'gol cekate coe hir.in' akat' tahe~kana, ar ona oktere Bulbuli ho~e hudiskeda pasec' Mon'gol do ac' gogowak' leakage Isa.i ia.te et.ak' kur.i ko baplak' la.git'e sendra kana. Menkhan note Mon'gol do nij apnarte sanam sec'te ten'go ket.ejok' la.git'e sapr.aok' kana. Ona tayom ond.eye hijuk' calak' Isa.i hapr.am mit' jaegare Bulbuliak' bapla hoe ocoe reak'e kurumutu keda, menkhan ond.e ho~ cet'ko ia.te co ban' hoelena. Ona thor.a din tayom khange Bulbuli do ac' dada ren mit' erweltet' kor.a Kuma.r sa~oe od.ok calaoena mon ka.histe, ar uni sa~oge gharon'jre bandhaoa mente monreye got.awana, hudis kedae Isor baba do nite dayawakadin'a. Uni kor.a do D.haka reak' gajipur re mit' garments reye ka.mia, ond.e tahe~kate mit' okte do

bana hor.ge ona garments re ka.mikin ehop'ena, enkate turui cando gan paromen khan, mit' din do Bulbuli ac' baba tako t.hen per.ak' kin hec'ena ond.e mit' hapta per.a bar.akate uni kor.a do Bulbuli tahe~ hatar.ok' menkate ac' doe calaoena, menkedae thor.adin tayom hec'kate na~ha~k' in' idimea, menkhan uni kor.ae rua.r.en tayom turui cando paromen reho~ ja~ha~n khojge ban' n'amlente Bulbuli do arho~ khobore hataokeda are bad.ae keda je, uni kor.a do arho~ et.agic' mit' ban'gali kur.ie bapla akadea. Ba.pur.ic' Bulbuliak' molon' do nasaoentaea, arho~ mit' kha.ndri ghad.lak're n'uren lekae bujha.ukeda.

Nia.bar do Bulbuli do one Gajipur reye tahe~kanre oka sila.i reak' ka.mie cet'let' ona ka.mige arho~ se~r.a n'ok'kate nawate ka.mi ehop' reak' jhu~k rakap'adea, ar ona montege uni do sor mit't.en bajarre mit' da.rji t.hen thor.a ka.mi cet' la.git'e got.akeda, ar onkate ka.mi ho~ cet' kate nit Bulbuli do ako or.ak'rege atoren sanam koak' hana nawa kic'ric' koe sila.iet' takoa ar onkate ac' babawak' gharon'j gor.o selet' ac'ren boeha koak' olok' par.haok' khoroc' eman ho~e calaoeda, Nit do Bulbuli ar baplak' babot ar ja~ha~n nawa hudis kodo ba.nuk'taea, nit do apnarte ten'go t.arhaok' reak'e got.akeda.

O_ko_e Kanae Maran'ic' Do_

Mit' dhao ti reak' mo~r.e~ got.en ka.t.up' bhitrire re_t.e_pe_t.e_ ehop'ena, o_ko_e kanae maran'ic' do_? Pa.hilre ka.t.ic' ka.tup' do_e menkeda, "in'ge maran'ic' do_. Tinre ja~ha~n sabha, galmarao akhr.a hoyok'a, unre o_ko_e do_ saman're durup'a? O_ko_e do_ a.kilan ar namdak ho_r. kanko, onkoge ko dur.up'a. Se cet'? Tinre banar ti mit'kate ja~ha~e ho_r. johare emae, un jokhen o_ko_e do_ saman're tahe~na? In' do_n' ka.t.ic'gea, enreho~ jo_to_ kho_n laharen' tahe~na. End.ekhan in'ge maran'ic' do_. O_namika ho~_e mengot'keda, "baplare okat.ak' ka.t.up're munda.mko ho_ro_ga? Munda.m ma a.d.i daman, ar mon'ja. Noa daman munda.mge ho_r. do_ in'reko ho_ro_ga. End.ekhan

in'ge maran'ic' do_.

Ina.kate tala reak' ka.t.up' ten'go kate et.ak'ko metak'koa, "in' do_mocate maran'ic' reak' cet'ge ba.n' meneda, Tinre sabha, se onkan dupur.up' ko hoyok'a, hajar hajar ho_r.ko talare kathako ro_r. o_kte o_ko_e do_ko udugea? (Uduk' ka.t.up') In'ge. Hajar hajar ho_r.ko n'elen'a, am do_ bako n'elmea.

Muca.t're bud.ha. ka.t.up' ho~_e menkeda "In' do_n' har.amgete alope nisra.uin'a. Menkhan ape leakage mit' din dil dar.e tahe~kantin'a, ar nit do nonkan' nacar akana, onate in'ak' ga.khur. se bad.aeteak' do_ alope nistr.a.ua. Eken mit't.en in' kulipea, ja~ha~n onkan hamal se mot.a jinis in' begor o_ko_e pe tul dar.eak'a? Ja~ha~epe dar.eak'a? Ban', o_ho_gepe dar.elena. In'ak' go_r.o_ apeak' ja.rur. menak'a, ar apeak' gor.o in'ak' ja.rur. menak'a. O_ko_e ho~_ o_ko_e ak' go_r.o_ begor babon laha dar.eak'a. Noa kangea jion do_. Go_r.o_ go_po_r.o_te abon do_ bon laha calak' kana. Onate nonka katha menak'a, ***Abo bon mit' lenkhan kha.t.igebon jita.uk'a, ar bon begar lenkhan bon ba.r.ijok'a.***

Pa_tia_r Gate

Mit' dhao kelas re Mahasoe pa.t.hua.koe kukliket'koa, haro_n ar muskil o_kte o_ko_e cetanre ba.r.tipe bhorsak'a? Ado_ amdaj jo_to_ko kikia.uate ko ror. rua.r.keda gogo cetanre, ar ado_m do_ko menkeda baba cetanre. Khange muca.t're dur.up' akan mit't.en pa.t.hua. gidra. do hapege tahe~yena, cet'ge bae ror. rua.r.leda. Mahasoe do_ uni gidra.i kulikedea, ado_e ror.keda, in' do_ in'ren gate cetanren' bhorsak'a. Uniak' ro_r. rua.r. an'jomte jo_to_ ko thir cabayena. Khange Mahasoe onko jo_to_ko bujha.uakoe ehop'ena, haro_n ar muskil o_kte abo do_ aboren joto khon pa.tia.r gate cetanre bon bhorsak' kana.

Disa_ dohoe hoyok'a 5 lekan hor_ko sa~o gatec' ban' bogea.

Er_e ro_r_o_ic': O_ko_e do_ morcha jinis leka hor_koe thokami dar_eako.

Lelha hor_: O_ko_e do_ amak' bha_la_ire bae hijuk'a.

Pocra hor_: O_ko_e do_ amak' muskil n'elte da_r_ pharak'.

Kont_et' hor_: Gor_om khojle o_ko_e do_ ame ba_gi gid_iam

Apnar ektia_ri reak': O_ko_e do_ jaoge ac'ak' ektia_ri se a_ida_ri reak'e kurumut_ui.

Onate onkan gateko khon pharak're tahe~nge bogea. Pa_tia_r gate do_tis ho~ am sa~o ba_r_ic' bae beohar dar_eak'a.

Mit't_en Kur_i In' Dula_r_kedea-Bargel Mit' Ak' Porbo

Dula_r_ia Gate,

Alom raga, dayakate alom raga. Amak' obosthan' bujha_u dar_eak'kangea, khubin' bujha_u dar_eak' kana. Botorok' reak' cet' ja_rur_ge ba_nuk'tama. Tinre in' am tuluc' mina_n'a tisge alom botorok'a. Ona ma joto in'ak'ge bhul tahe~kan; In'ge galmarao ja_rur_ tahe~kantin'a. Ja~ha~nak' kulime ja_rur_ tahe~kantin'a. Menkhan in' ho~ tho ba_n' dar_eada.

Oka enhilok' hoyen onako sanamak'tege a_d_in' bhar_oyena: cet' leka in' panterem dur_up'ena, enkathae eken in' la_git'ge onka do. Onage co sanamak'mae la_ia_din'a katha khon ba_r_tige.

Am dom ja_dukedin'a arho~ as menak'getin'a. Tehen' do cal reak' ma~t' sener batako sec' ban' koyok'kate in' gogo baganren' gor_oadea.

Bhar_ote uni ho~ tan mane n'elkedin'a.

Noage Amren

Pa_tia_r gate

Mit't_en Ga_~r_i~ Ar Ke~ot_a Ak' Go_lpo

Mit't_en gad_are ke~ot_a jha_liko or kan tahe~kana. Mit't_en ga_~r_i~ do ona gad_a ar_erege darere dur_up' akan tahe~kana, ar onkoak' ona jha_li ore n'en'el kan tahe~na. Ja~ha~n ja_rur_ karonak'te ke~ot_a do jha_li ba_gikate thor_a sa_n'gin' sec'ko senena. Onko ke~ot_a n'elte ga_~r_i~ ho~ hako sasap' monadea.

Ado dare khone a~r_go phed_ena ar jha_li sap'keda. Khange sap'ket' sa~ote ac'ak' ti jan'ga do jha_lirege jha_liyentaea. Khan cekate ona jha_li khone chind_a_k'a onkan ja~ha~n horge bae n'amleda. Ado tinre onko ke~ot_ako koyok'keda, n'ele kanako ga_~r_i~ do jha_li or_ec' kana. Nonka hudis gand_onkate harephare ond_eko sen sorena, ar joto hor_ mit'te ga_~r_i~ ko dalkedete. Ado ga_~r_i~ do mon monte duk salak' nonkae menkeda, In'ak' ka_mi reak' jo don' n'amkeda. Ente in' do hako sasap' reak' cet'ge ba_n' bad_aea, menkhan cedak', a_ur_iak' hec'kate jha_lin' sap'keda.